

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 7. De vacatione ob promotionem ad Abbatiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

etiam fuit feruatum in Ecclesia Lucen. & Segobien. & in aliis Ecclesiis.

42 Non tamen valebit prouifio ab eis facta de beneficiis vacantibus post translationem, ex *reg. 2. Cancell.* vbi referuntur beneficia vacantia post Ecclesiarum dimissionem, seu amissionem, vsque ad promotionem, & possessionem successorem, de quo supra *par. cap. 1. a. n. 245.*

43 Verum licet per Episcopatum priora beneficia vacent, per adeptionem tamen dignitatum, vel beneficiorum, non vacat Episcopatus, *cap. cum nostris, de concess. preben. vbi Abb. n. 4. Rebus. in concord. tit. de mandat. Apostolic. §. statumus, verb. monasteria, vers. nota tamen, & in reg. 56. Cancellaria circa fin.* vbi idem dicit in Abbatia, quod non vacat per adeptionem beneficii, *Corraf. d. cap. 10. 1. par. n. 8. & Colmas d. tit. de collatio. §. nem in super, verb. disponere, qui dicit, quod capitulum de multa loquitur in curatis, & dignitatibus, nec habet locum in Episcopatu, Nauarr. d. conf. 14. de elect. nu. 3. & Hojeda d. cap. 4. numero 12.*

44 Sed an collatio dignitatum, vel beneficiorum facta Episcopo valeat, dicendum est quod non, nisi fiat ex dispensatione Papæ, aut ex iusta, & necessaria causa, vt verbi gratia, quia Episcopus non erat in possessione Episcopatus, sed exulabat, vel quia non habet fructus sufficientes ad se sustentandum, & c. vt in *d. cap. cum nostris, & ibi Abb. numero 4. 7. & 15. & communis ibi, idem Abb. in cap. Ecclesia vestra 2. de election. numero 3. & d. conf. 101. par. 2. numero 6. Staphil. 7. forma expellat. num. 3. Colmas d. verb. disponere, Lamber. 1. par. 2. lib. 7. art. 16. & Man. Rodrig. in sum. 2. 10. c. 10. n. 7. Lessius de iust. & iur. libro 2. c. 34. n. 139.*

45 Episcopo tamen titulari, vel qui renuntiavit Episcopatu, facta collatio, prefertim de beneficiis simplicibus valebit, *Nauarr. d. conf. 14. & 15. de elect. fauet Perez de Lara de annuerf. & capell. lib. 2. c. 7. n. 16. pro quo facit text. in cap. ad supplicationem, de renuntiat. quamuis Cardin. ibi num. 1. dicat, quod ei qui renuntiavit Episcopatu, non possit sine causa, & dispensatione conferri beneficium. Et quamuis Burfatus d. conf. 351. lib. 4. precipue, num. 23. teneat, quod persona promoti ad Episcopatum titularem redditur inhabilis ad alia beneficia in futurum obrinenda, ita vt sine Pontificis indulto alia beneficia minime obtineat, dicens ita in specie tenere Cardinalem in Clem. in plerisque. §. fin. de elect. quest. 3. qui tamen id non dicit.*

46 Et ita consultus respondi pensionem referuatam Episcopo titulari, absque dispensatione esse validam, maxime facta mentione Papæ, quod erat Episcopus, ex quo inducebatur dispensatio in casu, quo esset necessaria ad l. quidam consulebant, in fin. ff. de re iudic. & tradita per D. Card. Tuschum *littera D. verb. dispensatio, & Thom. Sanchez qui plures refert de matrimonio lib. octauo, disput. 4. a. n. 2. & Rotam in vna Ferentina pensionis 23. Ianuarij 1602. coram D. Ortembergico dicentem, quod eo ipso, quod Papa sciens & volens grauauit Ecclesiam pensione, licet fructus essent tenues, Decreto Concilij Tridentini, sess. 24. c. 13. de reform. satis derogauit ex d. l. quidam consulebant, & c. Nec obstat text. in d. c. ad supplicationem, quod in contrarium allegabatur, ibi: Ad sustentationem conseruare ipsum, quasi dispensatiue id sit: quia responderetur ex istis verbis non colligi dispensationem, sed id esse secundum ius. Secundo, quando ibi sit dispensatio, ex eo esse, quod Archiepiscopo, de quo ibi beneficium*

fuit collatum ante licentiam cedendi Archiepiscopatu, & absolutionem ab eo datam à Papa, vt videtur colligi ex ipso textu.

Preterea valebit collatio beneficii facta electo in Episcopum ante confirmationem: nam ante confirmationem est capax alterius beneficii, si sibi conferatur, & vacabit post confirmationem, sicut alia obtenta, nec per illius assecutionem ius per electionem quæsitum perditur ipso iure cum non inueniatur iure cautum, & c. *Colmas d. verb. disponere.*

CAP. VII.

De vacatione ob promotionem ad Abbatiam.

SUMMARIA.

Omnia etiam beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta possessione pacifica ipsius, vel si per eum steterit, etiam si non fuerit benedictus, n. 1. Pro quo allegatur, cap. presbyteros 16. quest. 1. & facit reg. Cancell. 25. n. 2.

Id procedit tam in Abbatibus regularibus, quam secularibus, n. 3. intelligendo de Abbatibus secularibus, quando Abbas in Ecclesia collegiata habet generalem, & omnimodam, & quasi Episcopalem iurisdictionem, ita vt dici possit sponsus, & pastor, sicut in aliis Abbatibus secularibus, n. 4.

Procedit etiam in priori, seu prioratu: qui habet locum Abbatis, & est principalis prelatura in Ecclesia regulari, seu collegiata, & in effectu est eadem dignitas, ac Abbatia, & idem si vocaretur alio nomine, n. 5.

SIMILITER etiam omnia beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta possessione pacifica ipsius, vel si per eum steterit quominus eam adipiscatur, etiam si non fuerit benedictus, *Oldrad. consil. 14. Felin. in cap. eam 16. de rescript. num. 7. Decius in cap. cum in cunctis. §. 1. de elect. num. 4. probus ad Monachum in cap. 2. de prebend. in 6. numero 31. Colmas in pragmatica sanctione, tit. de elect. cap. licet, §. censuit, verb. benedictionis, Selua de benefic. 1. par. quest. 2. num. 49. Rebus. in concordatis, tit. de mandat. Apostolicis, §. statumus, verb. monasteria, & consil. 14. & cum Pauino Gigas de pension. quest. 65. Rosin. de benef. cap. 5. a. numer. 33. Pet. de Baisio in Directorio electionum 3. par. cap. 48. num. 7. & 8. Hojeda qui alios refert de incomparabilitate benefic. 1. par. cap. 6. a. numer. 1. Flamin. Parif. de resignatione benefic. lib. 3. quest. 1. a. numer. 95. & Zechus de benefic. & pension. Ecclesiast. cap. 5. numero 4. & non vixisse D. Cardin. Tuschus conclus. 71. littera B. nu. 11. & 12.*

Pro quo allegatur text. in cap. presbyteros 16. quest. 1. & facit reg. 25. Cancell. de beneficiis vacaturis per promotionem ad Ecclesias, & monasteria, tam in titulo, quam in text. ibi, Vacaturis per promotionem quorumcunque ad Ecclesias, & monasteriorum regimina, & c.

Quod procedit tam in abbatibus regularibus, quam secularibus, *Hojeda ibi num. 2. & Flamin. Parif. n. 99. 3. & facit quod idem Hojeda dicit cap. 5. preced. numero 2.*

Hoc tamen

4 Hoc tamen ¶ de Abbatibus secularibus intelligis quando Abbas in Ecclesia collegiata habet generalem, & omnimodam, & quasi Episcopalem iurisdictionem, ita ut dici possit sponsus, & pastor, argumentum, quod notantur per glossam, *verb. Ecclesius, Abb. a num. 7.* & alios in ea, quia propter, de elect. & per nos supra 1. par. cap. ult. num. 19. scilicet in aliis Abbatibus secularibus, quorum beneficia non vacabunt per adeptionem Abbatia, magis quam per adeptionem aliarum dignitatum, & ita videtur usu & praxi receptum.

5 Procedit etiam in priore, seu prioratu, qui habet locum Abbatis, & est principalis praelatura in Ecclesia regulari, seu collegiata, & in effectu est eadem dignitas, ac Abbatia, ut prioratus Ronceualis, &c. Selua d. quast. 2. num. 53. Hojeda d. cap. 6. n. 2. & Flamin. Paris. supra a num. 100. & idem esset si vocaretur alio nomine, ut Praepositus, &c. non enim est ius in nomine.

CAP. VII.

De vacatione ob contractum matrimonij.

SUMMARI A

Matrimonio etiam non secuta copula clericus ipso facto beneficium perdit, n. 1. Et sic etiam accessus, regressus, & alia iura ad beneficium competentia, licet non extinguatur dispensatio, & habitus ad beneficia, n. 2.

Admittuntur beneficia per matrimonium, etiam si eo non consummato uxor religionem ingrederetur, & sic matrimonium dissolveretur, n. 3.

Etiam per matrimonium cum consanguinea, aut alias de facto contractum a beneficiato minorum ordinum, secundum communem contra Cardinalem, Butrium, Imolam, & alios dicentes, priuandum esse per sententiam, quibus accedunt Decius, & alij quando scienter contrahit in gradu prohibito, dicentes communem habere, quando ignoranter contraxit. Quam Decij sententiam reprehendunt Gregorius Lopez, Couarruias, & alij: non enim ex eo quod scienter contraxit, videtur in eo deficere consensus contrahendi: & quia magis peccans non debet esse in inferiori conditione, numero 4.

Autor e diuerso existimat, quod talis beneficiatus contrahens matrimonium in gradu prohibito ignoranter, & cum debita solemnitate, non amittit beneficium ipso iure, nec per sententiam debet priuari, quamuis scienter contrahens illud amittat ipso iure, n. 8. & ratio differentia ponitur, n. 9.

Si matrimonium esset nullum ex defectu consensus clerici, non perdet beneficium, nec ipso iure, nec per sententiam, n. 10. Et idem quando matrimonium est nullum ex defectu consensus mulieris, procedetis ab eius favore, seu amentia, n. 11.

At si esset nullum ex defectu consensus legitimi mulieris, ut quia fuit vi, vel metu compulsa, clerico libere consentiente, ipso iure perdet beneficium, quando ipse libere, & scienter contraheret cum muliere coacta, n. 12.

An si hodie stante Concilio Tridentino, beneficiatus contraheret sine paracho, aut testibus, perdet ipso facto beneficium: & partem affirmatiuam tenuit Rota in decisione posita, n. 13.

Sed contrarium verius videtur, num. 14. nam matrimo-

2. Tom.

nium istud nullum est ex defectu forma contractus, & ex actu nullo, propter defectum forme, seu solemnitatis, non incurritur pena, nu. 14. & ita tenent citati, n. 15.

Beneficiatus in sacris constitutus matrimonium contrahens de facto, indistincte non perdit ipso facto beneficium: sed est priuandus per sententiam, numero 17. quamuis alij teneant, ipso facto priuatum esse, numero 18.

Per sponsalia de futuro certum est non vacare beneficium, num. 19. & sic reprobat decisio Rota antiqua dicens, quod clericus contrahens matrimonium cum impubere undecim annorum per verba de praesenti, etiam non secuta copula, perdit beneficium, nam hic contractus cum impubere iuris interpretatione solum est sponsalia de futuro, & contra illam tenet communis, numero 20. Nec placet concordia, quod communis procedat, quando clericus sciebat eam esse impubere: & opinio Rota, quando ignorabat, numero 21. & 22.

Quod contractus matrimonij cum impubere iuris interpretatione sit sponsalia de futuro, procedit etiam hodie stante Concilio in matrimonio clandestino contracto sine paracho & testibus, quamuis alias est omnino nullum, ex S. Congreg. n. 23. ubi ponitur declaratio S. Congregat.

MATRIMONIO quoque, etiam non sequuta copula, clericus ipso facto beneficium perdit, cap. 1. cap. diuersis fallacis, de cleric. coniug. & ibi glo. & D. l. Rota decisi. 1. cod. tit. in nouis. & 21. de probat. in antiq. capel Tolof. decisi. 240. Palac. Rub. in repetit. rubrica de donatio. inter virum. §. 55. 5. Rosiniac. de benef. cap. 3. P. Pechius in reg. beneficium lib. 6. n. 26. Mandos. de signat. gratia tit. de priuat. vers. impetratur beneficium ob contractum matrimonij, Mascard. de probat. conclus. 182. Zauallus quast. 147. Rota in Lucana infra adducta n. 13. & Sairus de censuris lib. 6. cap. 5. n. 10. & seq. & citandi infra n. 4. & Tho. Sanc. qui plures refert de matrimonio libro 7. disput. 42. a n. 4. & post hac Cong. ad reg. de mens. glof. 15. n. 43. Lessius de iust. & iur. lib. 2. cap. 34. dub. 21. Agor inf. mo. p. 2. lib. 7. cap. 16. d. quast. 4.

Vnde per matrimonium ¶ amittit clericus accessus, regressus & alia iura ad beneficium competentia, Prob. ad Monach. in cap. 1. de cleric. coniug. in 6. ex num. 5. Couar. in 4. 2. par. c. 6 §. 3. num. 5. Iul. Clar. libro 5. recept. sentent. §. 1. quast. 73. nu. 5. Salz. ad Bern. ard. Diaz in pract. crim. can. c. 80. litera E. Flamin. Paris. de resignat. benef. libro 1. quast. 1. nu. 14. & Zauallus supra num. 2. Thom. Sanch. supra numer. 7. qui tamen contra Prob. ibi recte ait num. 9. per matrimonium non extingui dispensationem & habilitatem ad beneficia, quia per eam solum amouetur impedimentum.

Quod ampliatur primo, ¶ ut procedat, etiam si uxor non consummato matrimonio religionem ingrederetur, & sic matrimonium dissolveretur iuxta cap. ex publico, de controuerf. coniugator. nam adhuc ipse beneficia amittit, nec ea recuperat, Dd. in dict. cap. 1. Gigas de pensio. quast. 54. num. 8. Rosin. numero 20. Couarruias num. 6. Sairus 14. & alij supra citati, & citandi, seq. ampliatur. & Sanchez plures citans supra n. 6.

Secundo ¶ ampliatur, ut etiam per matrimonium cum consanguinea, aut alias de facto contractum a beneficiato minorum amittatur beneficium ipso iure.

FF 2